

Studiju kursa apraksts**Operatīvās darbības tiesiskais regulējums Latvijā un ārvalstīs**

Kursa apraksta statuss: Apstiprināts

Kursa apraksta versija: 10.00

Kursa apraksta apstiprināšanas datums: 07.05.2024 16:58:08

Par studiju kursu			
Kursa kods:	JF_434	LKI līmenis:	7. līmenis
ECTS:	3.00	Kredītpunkti:	2.00
Zinātnes nozare:	Tiesību zinātnes: Kriminālistika un operatīvās darbības teorija		
Mērķauditorija:	Tiesību zinātne		
Studiju kursa vadītājs			
Kursa vadītājs:	Aldis Lieljuksis		
Studiju kursa īstenotājs			
Struktūrvienība:	Sociālo zinātņu fakultāte		
Vadītājs:	Karina Palkova		
Kontaktinformācija:	Dzirciema iela 16, Rīga, szf@rsu.lv		

Studiju kursa plānojums						
Pilns laiks						
Daļas nr.	Īstenošanas forma	Skaits	Ilgums (ak.st)	Kontaktstundas	Gala pārbaudījums	ECTS
1	Lekcijas	6	2	12	Eksāmens (Rakstisks)	3.00
	Nodarbības	6	2	12		
	Kopā:			24		
Nepilns laiks						
Daļas nr.	Īstenošanas forma	Skaits	Ilgums (ak.st)	Kontaktstundas	Gala pārbaudījums	ECTS
1	Lekcijas	4	2	8	Eksāmens (Rakstisks)	3.00
	Nodarbības	2	1	2		
	Kopā:			10		

Studiju kursa apraksts	
Priekšzināšanas:	
Bakalaura grāds vai otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība radniecīgajās nozarēs (ekonomikā, finansēs, komerczinībās, vadībzinībās, vai tiesībās) un ne mazāk kā 2 gadus pieredze darbā valsts vai pašvaldību iestādēs, tiesībsargājošās iestādes vai arī ir atbilstoša darba pieredze uzņēmējdarbībā. Kursa apguvei nepieciešama 2. kategorijas pielaide darbam ar valsts noslēpuma objektiem.	
Mērķis:	
Sniegt studentiem zināšanas par operatīvo darbību kā tiesisko darbību, kas cita starpā vērsta uz informācijas iegūvi noziedzīgu nodarījumu novēršanai un atklāšanai ekonomikā, un attīstīt prasmes Operatīvās darbības likuma normu piemērošanā praktiskajā darbībā, veicot operatīvās darbības procesu. Sniegt studentiem zināšanas par operatīvās darbības rezultātā iegūtās informācijas izmantošanas veidiem	

un attīstīt prasmes par tās virzību kriminālprocesa uzsākšanai, izmeklēšanas un speciālo izmeklēšanas darbību veikšanai, kā arī izmantošanai pierādīšanā.

Tēmu saraksts

Pilns laiks

Nr.	Tēma	Īstenošanas forma	Skaitis (norises vieta)
1.	Latvijā paredzētās operatīvās darbības jēdziens; tās mērķi un uzdevumi. Operatīvās darbības subjekti un to amatpersonu kompetence.	Lekcijas	1 (auditorija)
2.	Operatīvās darbības tiesiskais pamats; principi; tiesību avoti. Operatīvās darbības likums. Slepeno tiesisko darbību normatīvais regulējums Lietuvā, Igaunijā un citās valstīs.	Lekcijas	1 (auditorija)
3.	Operatīvās darbības pasākumi. Operatīvās darbības metodes.	Lekcijas	1 (auditorija)
4.	Operatīvās darbības process: tā jēdziens, stadijas. Operatīvās uzskaites lietas. Operatīvās darbības pasākumu uzsākšanas nosacījumi un pamatojumi; to veikšanas veidi: vispārējais un sevišķais; rezultātu dokumentēšana. Atkāpšanās no akcepta. Paziņošana par operatīvās darbības pasākumiem sevišķajā veidā. Iegūtās informācijas izmantošana.	Lekcijas	1 (auditorija)
5.	Iedzīvotāju līdzdalība operatīvajā darbībā: iedzīvotāju iesaistīšana operatīvās darbības pasākumu veikšanā un slepenajā sadarbībā.	Lekcijas	1 (auditorija)
6.	Operatīvās darbības vispārējā kontrole. Tiesas kontrole un prokuratūras uzraudzība pār operatīvo darbību.	Lekcijas	1 (auditorija)
7.	Atkāpšanās no akcepta: skaidrojums, ODS amatpersonas rīcība atkarībā no apstākļiem, kuru dēļ notika atkāpšanās no akcepta. Paziņojuma par atkāpšanos sagatavošana (ODL 23.2.panta pirmā daļa).	Nodarbības	1 (auditorija)
8.	ODS amatpersonas rīcība ar informāciju, kas iegūta operatīvās darbības pasākumos sevišķajā veidā, ierobežojot profesionālos noslēpumus (ODL 4.panta septītā daļa un 24.panta septītā daļa).	Nodarbības	1 (auditorija)
9.	Operatīvās darbības rezultātā iegūtā informācija kā iemesls kriminālprocesa uzsākšanai (KPL 369.panta ceturtās daļas 4.punkts): dienesta dokumenta sagatavošana, ar kuru ODS amatpersona virza operatīvo informāciju kriminālprocesa uzsākšanai; interešu konflikta riski un to novēršana (KPL 131.pants un 51.panta 5.punkts).	Nodarbības	1 (auditorija)
10.	Operatīvās izstrādes lietas ierosināšana un izbeigšana. Juridiskais un faktiskais pamatojums operatīvās izstrādes uzsākšanai attiecībā pret konkrētu personu. Lēmuma par operatīvās izstrādes lietas ierosināšanu un izbeigšanu sagatavošana.	Nodarbības	1 (auditorija)

11.	Procesuālās procedūras operatīvās darbības pasākuma uzsākšanai: amatpersonas tiešā priekšnieka vai viņa vietnieka akcepts (ODL 7.panta otrā daļa). Lēmums, tiesneša un prokurora akcepts, pārskats.	Nodarbības	1 (auditorija)
12.	Personu kategorijas, attiecībā pret kurām var veikt operatīvās darbības pasākumus sevišķajā veidā.	Nodarbības	1 (auditorija)
Kopā lekcijas			6
Kopā nodarbības			6
Kopā			12
Nepilns laiks			
Nr.	Tēma	Īstenošanas forma	Skaitis (norises vieta)
1.	Latvijā paredzētās operatīvās darbības jēdziens; tās mērķi un uzdevumi. Operatīvās darbības subjekti un to amatpersonu kompetence.	Lekcijas	0.5 (auditorija)
2.	Operatīvās darbības tiesiskais pamats; principi; tiesību avoti. Operatīvās darbības likums. Slepeno tiesisko darbību normatīvais regulējums Lietuvā, Igaunijā un citās valstīs.	Lekcijas	1 (auditorija)
3.	Operatīvās darbības pasākumi. Operatīvās darbības metodes.	Lekcijas	1 (auditorija)
4.	Operatīvās darbības process: tā jēdziens, stadijas. Operatīvās uzskaites lietas. Operatīvās darbības pasākumu uzsākšanas nosacījumi un pamatojumi; to veikšanas veidi: vispārējais un sevišķais; rezultātu dokumentēšana. Atkāpšanās no akcepta. Paziņošana par operatīvās darbības pasākumiem sevišķajā veidā. Iegūtās informācijas izmantošana.	Lekcijas	1 (auditorija)
5.	Iedzīvotāju līdzdalība operatīvajā darbībā: iedzīvotāju iesaistīšana operatīvās darbības pasākumu veikšanā un slepenajā sadarbībā.	Lekcijas	0.5 (auditorija)
6.	Atkāpšanās no akcepta: skaidrojums, ODS amatpersonas rīcība atkarībā no apstākļiem, kuru dēļ notika atkāpšanās no akcepta. Paziņojuma par atkāpšanos sagatavošana (ODL 23.2 panta pirmā daļa).	Nodarbības	0.5 (auditorija)
7.	ODS amatpersonas rīcība ar informāciju, kas iegūta operatīvās darbības pasākumos sevišķajā veidā, ierobežojot profesionālos noslēpumus (ODL 4.panta septītā daļa un 24.panta septītā daļa).	Nodarbības	0.5 (auditorija)
8.	Operatīvās darbības rezultātā iegūtā informācija kā iemesls kriminālprocesa uzsākšanai (KPL 369.panta ceturtās daļas 4.punkts): dienesta dokumenta sagatavošana, ar kuru ODS amatpersona virza operatīvo informāciju kriminālprocesa uzsākšanai; interešu konflikta riski un to novēršana (KPL 131.pants un 51.panta 5.punkts).	Nodarbības	0.5 (auditorija)
9.	Procesuālās procedūras operatīvās darbības pasākuma uzsākšanai: amatpersonas tiešā priekšnieka vai viņa vietnieka akcepts (ODL 7.panta otrā daļa). Lēmums, tiesneša un prokurora akcepts, pārskats.	Nodarbības	0.5 (auditorija)
Kopā lekcijas			4
Kopā nodarbības			2
Kopā			6

Vērtēšana

Patstāvīgais darbs:

Studenti patstāvīgi studē ieteiktos noramtivos aktus, piedalās semināros, tiem sagatavojoties un izpildot uzdotos uzdevumus.

Vērtēšanas kritēriji:

Studiju kursā līdz eksāmenam jāiesniedz viens referāts un jāsaņem vērtējums vismaz 55%. Pēc katra temata jākārt rakstisks eksāmens (tests) un jāsaņem vērtējums vismaz 55%. Nesekmīga vērtējuma gadījumā seko rīcība, atbilstoši Studiju reglamentam Nr1.

Gala pārbaudījums (pilna laika studijas):	Eksāmens (Rakstisks)
--	----------------------

Gala pārbaudījums (nepilna laika studijas):	Eksāmens (Rakstisks)
--	----------------------

Studiju rezultāti

Zināšanas:

Studenti iegūst teorētiskās zināšanas par operatīvās darbības principiem, metodēm un pasākumiem, sadarbības iespējām, kā arī institucionālo sistēmu starptautiskā un nacionālā līmenī noziedzīgu nodarījumu ekonomikā novēršanā un apkarošanā.

Prasmes:

Studenti prot sagatavot nepieciešamos dokumentus, lai īstenotu operatīvās darbības pasākumus, lai iegūtu un/vai apmainītos ar nepieciešamo informāciju starptautiskā līmenī, kā arī virzītu operatīvās darbības pasākumos, iegūtu informāciju izmantošanai kriminālprocesā.

Kompetences:

Studenti spēj izmantot iegūtās zināšanas un informāciju, lai praktiskajā darbībā, kas vērsta uz ekonomikā izdarāmo noziedzīgu nodarījumu novēršanu un atklāšanu, pareizi piemērotu Operatīvās darbības likuma normas.

Bibliogrāfija

Obligātā literatūra:

Nr.	Nosaukums	Saite
1.	Operatīvās darbības likums	Saite
2.	On Processing of Personal Data in the Criminal Proceedings and Administrative Offence Proceedings	Saite
3.	Elektronisko sakaru likums	Saite
4.	Par fizisko personu datu apstrādi kriminālprocesā un administratīvā pārkāpuma procesā	Saite
5.	Kriminālprocesa likums	Saite
6.	Code of Criminal Procedure	Saite
7.	Ārvalstu studentiem/For international students	
8.	Code of Criminal Procedure	Saite
9.	On Processing of Personal Data in the Criminal Proceedings and Administrative Offence Proceedings	Saite

Papildu literatūra:

Nr.	Nosaukums	Saite
1.	Padomes 2006. gada 18. decembra Pamatlēmums 2006/960 /TI par Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu informācijas un izlūkdatu	Saite

	apmaiņas vienkāršošanu. Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis. L386/89, 29.12.2006.	
2.	Lieljuksis, A. Operatīvās darbības tiesiskās un praktiskās problēmas.	
3.	Grinciuns, M. Operatīvā eksperimenta veikšanas nosacījuma izpildes problemātika.	🔗
4.	Apkopojums "Senāta atziņas par jautājumiem, kas skar operatīvās darbības jomu (2013.gads – 2023.gada maijs)" Var apskatīt Augstākās tiesas mājaslapā www.at.gov.lv sadaļā Judikatūra/ Tiesu prakses apkopojumi/ Krimināltiesības.	🔗
5.	EST spriedums lietā 310/16	🔗
6.	Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA.	🔗
7.	Markevičius, Edgaras. Restrictions of Criminal Intelligence Measures in Law Enforcement Directive and Law on Criminal Intelligence of Lithuania	🔗
8.	Promocijas darba kopsavilkums zinātniska doktora grāda iegūšanai tiesību zinātnes Kriminālistikas un operatīvās darbības teorijas apakšnozarē. Daugavpils, 2022.	🔗
9.	Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2022.gada 14.decembra lēmums lietā SKK-244/2022 13.4.pkt.	
10.	Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2022.gada 27.septembra lēmums lietā SKK-[E]/2022.	
11.	Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2020.gada 27.augusta lēmums lietā SKA-1205/2020.	
12.	Guidebook Intelligence-Led Policing. OSCE. 03.07.2017.	🔗
13.	Grozījumi Operatīvās darbības likumā: Latvijas Republikas likumprojekts. Sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).	🔗
14.	Criminal Intelligence. Manual for Analysts. United Nations Office of drugs and crime. 2011.	🔗
15.	ECT 02.12.2014.spriedums lietā Taraneks pret Latviju (Nr.3082/06)	
16.	ECT 31.03.2016. spriedums lietā ŠANTARE un LABAZŅIKOVŠ pret Latviju (Nr. 34148/07)	
17.	Аналитический обзор. Правовое регулирование специальных (тайных) следственных действий в постсоветских странах. (Аналитический обзор подготовлен в рамках проекта «Поддержка реформы уголовного правосудия в Кыргызской Республике» г. Бишкек, 2014 г. Проект выполняется Управлением ООН по наркотикам и преступности и финансируется Правительством Соединенных Штатов Америки.)	
18.	Ārvalstu studentiem/For international students	
19.	Directive (EU) 2016/680 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by competent authorities for the purposes of the prevention, investigation, detection or prosecution of criminal offences or the execution of criminal penalties, and on the free movement of such data, and repealing Council Framework Decision 2008/977/JHA.	🔗
20.	Markevičius, Edgaras. Restrictions of Criminal Intelligence Measures in Law Enforcement Directive and Law on Criminal Intelligence of Lithuania	🔗
21.	Criminal Intelligence. Manual for Analysts. United Nations Office of drugs and crime. 2011.	🔗